

Miesjärjestöjen keskusliiton lausunto Oikeusministeriön isyyslain uudistamista koskevasta työryhmämietinnöstä (OM:n mietintöjä ja lausuntoja 56/2013)

Miesjärjestöjen keskusliitto (MJKL) kiittää Oikeusministeriötä lausuntopyynnöstä. Näemme yleisesti ottaen tärkeäksi sen, että yhteiskunnallisin toimin pyritään varmistamaan kaikille lapsille mahdollisimman hyvä suhde isään ja äitiin. Samalla toteamme, että ihmisen sosiaaliselle ja psyykkiselle kehitykselle on arvokasta, että lapsilla on alusta alkaen mahdollisuus olla läheisessä suhteessa molempiin sukupuoliin. Tämä vahvistaa aikuisiällä naisten ja miesten toisiaan kunnioittavaa kumppanuuskulttuuria.

Kiitämme työryhmän monipuolista ja huolellista analyysiä nykytilasta ja nykyisen lain puutteista. Kiinnitimme lakiehdotuksessa myös huomiota siihen, kuinka lasten hyvinvointia on selkeästi pyritty parantamaan mahdollistamalla lapselle molemmat vanhemmat.

Nyky-yhteiskunnassa miehillä on selvästi aiempaa paremmat mahdollisuudet olla läsnä lastensa arjessa, josta syystä isyyden tukemisen tarpeet onkin hyvä huomioida myös lainsäädännössä. Yhteiskuntakehityksen myötä miehet ovat enenevässä määrin heränneet tilanteisiin, joissa asenteet, käytännöt tai asiaan liittyvä lainsäädäntö vaikeuttavat tai jopa estävät isyyden toteutumista. Lainsäädännön kehittämisen haaste onkin siinä, miten mahdollisimman hyvin voidaan estää selkeitä väärinkäytöksiä huomioiden kuitenkin samalla monenlaisten elämäntilanteiden vaikutukset ja vanhemmuuden sukupuolierityiset piirteet. Miehillä ja naisilla on yhtäläinen oikeus omaan vanhemmuuteensa, mutta meidän on myös kestettävä se, että sukupuolet ovat erilaisia.

MJKL:n näkemyksen mukaan isyyslakia uudistettaessa on ensisijaisesti keskityttävä räikeimpien epäkohtien poistamiseen. Siksi tuemme Oikeusministeriön mietintöä. Kohdat *Esityksen pääasiallinen sisältö ja Lakiehdotus* kokoavat hyvin asiaan liittyviä keskeisimpiä tarpeita nyky-yhteiskunnassa. Huomioina esitämme kuitenkin, että

- sanan "tunnustaminen" tilalla käytettäisiin esimerkiksi sanaa "vahvistaminen", sillä useimmille isyyden vahvistaminen lienee enemmän miellyttävä velvollisuus tai suorastaan etuoikeus kuin vastentahtoinen tunnustaminen,
- lakiehdotuksessa kohtaan §38, sen sisältämään numeroituun luetteloon lisätään neljänneksi kohdaksi *"on painavia perusteita olettaa, että kantaja ja lapsen äiti ovat tapailleet hedelmöityksen aikaan"*, ja että
- edelleen lakiehdotuksessa kohdassa §38, sen sisältämässä numeroidussa luettelossa kohdat erotellaan *ja*-sanan sijasta sanalla *tai*.

Samalla kun Oikeusministeriön ehdotukselle pyritään saamaan lainvoima, on tärkeätä pitää huolta siitä, että Suomessa pysytään tietoisina myös muissa maissa tapahtuvasta vastaavasta kehitystyöstä ja lainvalmistelusta. Esimerkiksi DNA-testauksiin liittyen kehitteillä on erilaisia, mahdollisesti hyviksi osoittautuvia toimenpiteitä. Käytänteiksi tai lainvoimaisiksi niitä Suomeen saatettaessa on kuitenkin hyvä pitää periaatteena sitä, ettei asioita tehdä salassa esimerkiksi viranomaisen ja toisen vanhemman kesken (liittyen esimerkiksi juuri DNA-testaamiseen). Salailu (joka on siis eri asia kuin luottamuksellisuus) on vain omiaan kasvattamaan epäluottamusta ihmisten keskuudessa, eikä viranomaisrakenteissa sellaiseen tule kannustaa.

Miesjärjestöjen keskusliitto toivoo, että Oikeusministeriön esitys saa lainvoiman esitetyssä muodossa, ja olemme valmiita vastaisuudessa toimimaan asiantuntijatahona alamme liittyvän lainvalmistelun tukena.

Helsinki 21.1.2014

Miesjärjestöjen keskusliiton hallitus